

Dnr 2019/0088 KS-2
Diarietkod: Diarietkod: 109

Remiss från Finansdepartementet gällande översyn av kostnadsutjämningsen för kommuner och landsting, Lite mer lika,

Sollentuna kommun lämnar följande yttrande till utredningen:

Utredningens förslag omfattar i mycket hög grad uppdateringar av befintliga modeller i kostnadsutjämningsen på grund av att statistik och beräkningar, i flera fall, inte har varit aktuella. Det har således varit väsentliga eftersläpningar i systemet. Detta får till följd att de förslag som nu lämnas i utredningen innebär betydande skillnader mot dagens utjämningsen. De nu genomförda uppdateringarna skapar en onödig dramatik som skulle kunna undvikas om modellerna successivt hade uppdaterats. En viktig förutsättning för systemets legitimitet är att den statistik och de beräkningar som används i systemets olika modeller är aktuell. I utredningen föreslås en högre grad av indexering i syfte att bibehålla systemets aktualitet över en längre tid. Sollentuna menar att detta behöver kompletteras med en ordning där det sker en successiv och systematisk uppdatering av systemets olika modeller. Sollentuna anser att det är lämpligt att finansdepartementet bildar ett nätverk med berörda statliga myndigheter.

Det kommunala utjämningsystemet omfattar kostnads- och inkomstutjämningsen och betraktas som en helhet. Med anledning av detta frågar Sollentuna därför om det är rimligt att enbart göra en översyn av den ena delen av utjämningsystemet, det vill säga, i detta fall kostnadsutjämningsen. Det är ju det sammantagna utfallet av de båda delsystemen som är av intresse för den enskilda kommunen. Sollentuna menar att det är av intresse att kunna göra en avvägning av om utjämningsystemets totala utfall är rimligt för olika kommungrupper eller enskilda kommuner. En mycket tydlig koppling mellan de båda systemen är att kostnadsutjämningsystemet beaktar strukturella lönekostnadsskillnader.

I utredningens uppdrag ingick att analysera möjligheterna att förenkla systemet. Sollentuna anser att en sådan ambition är riktig. Förenklingar kan dock leda till en minskad träffsäkerhet i systemet. Mot bakgrund av att det i systemet ingår ett antal komponenter som, var och en, inte med säkerhet bidrar till att nå syftena med kostnadsutjämningsen torde det finnas möjligheter till förenklingar. Sollentuna anser inte att utredningen på ett

tillräckligt sätt analyserat och beaktat möjligheterna till förenklingar. Det är viktigt för systemets legitimitet att systemet uppfattas som transparent och begripligt.

Sollentuna anser att otillräckliga insatser har gjorts i utredningen för att få till en modell för kostnadsutjämning, som skapar incitament för tillväxt, ökad sysselsättning och effektiviseringar. Sollentuna anser att det konstaterande i utredningen att utjämningsystemen inte är tillväxthämmande inte är analyserad av utredningen och därmed saknar grund. Utredningen svarar således inte upp mot den kvalificerade utredning som flertalet kommuner i Stockholmsregionen har efterfrågat de senaste tio åren.

Utredaren föreslår att förändringarna i kostnadsutjämningen ska genomföras redan 1 januari 2020. Kommuner där den sammanlagda effekten innebär en avgiftshöjning eller bidragsminskning som överstiger 300 kronor per invånare föreslås få ett tidsbegränsat införandebidrag för den överstigande delen. Sollentuna och många andra kommuner arbetar under våren 2019 med de ekonomiska ramarna för 2020-2022. I Sollentuna och många andra kommuner beslutas också om budget för 2020-2022 före sommaren 2019. Mot bakgrund av detta och att 300 kronor per invånare är ett väsentligt belopp att ta hänsyn till anser Sollentuna att den föreslagna tidplanen för införandet är alltför snäv.